

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :
 Na celý rok ... 4 koruny — hal.
 Na pol roka ... 2 " — "
 Na štvrt' roka... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ :
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Nem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Život a peniaze.

Napísal: *Karol Huszár*, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany okresu šárvárskeho.

V krajinskom sneme zakončili cez osem týždňov tiahnuce sa pojednávania o spoločnej banke. Liberálna strana národnej práce s neslýchanou chladnokrvnosťou odmrštila všetky požiadavky Uhorska na spoločnú banku poľahky. Riadenie peňažných záležitostí uhorských na dlhé roky znovu podrobené je rakúskemu vplyvu. Sotva ale že utrpela porážku otázka banky a s ňou vážne záujmy Uhorska, nasleduje zas druhá, priam tak do života hlboko siahajúca záležitosť a to je otázka týkajúca sa obrannej moci, totižto vojanských záležitostí.

Kým mravy a vzdelanosť kresťanstva neopanujú človečenstvo, zatiaľ na riešenie národných, štátoprávných a hospodárskych otázok medzi štátmi, vždy veľký vplyv prevádzať bude surová moc. Vojny, vojská a s týmito spojené hrozné výdavky len vtedy možno zastaviť, keď kresťanský duch opanuje tento svet. Národy vôbec ťažko stonajú pod jarmom ozbrojeného pokoja, ktorý dnes-zajtra viacej koštuje ako utrpené porážky v ztratených vojnách. Bez mravného obratu a vývinu na poli verejného a hospodárskeho života, nebudeme vstave cez dlhý čas vyprešovať z ľudu tisíce a milióny, ktoré potrebné sú k vydržiavaniu, armády k vojne prichystanej. Ponevác ale pri terajšom volebnom systéme základný

Parížske pravotárky.

obrat krajiny k lepšiemu ani očakávať sa nedá, do popredia politického života s nápadnou rýchlosťou tisne sa *otázka volebného práva*. Len nové, na širšom základe vyvolené zákonodarstvo, podniknúť môže u nás obrat k lepšiemu, bez čoho ináč celkom upadne ľud pod hroznými štátnymi farchami.

Prítomne panujú také, na dlhý čas už celkom nemožné pomery, že z rozličných daní plynúce hrozné summy, miesto uľavenia nesnesiteľného stavu ľudu, upotrebiť sa musia k zakrytiu požiadavok vojenských. Len výdavky na válečnú flottu obnášajú 70 millionov. Na nové válečné lode ale okrem toho treba zas 312 millionov korún. Zkadiaľ ale vziať tieto hrozné summy, keď nám i na to chýba peňazí, čo nám je najsúrnej potrebné. Liberálna strana národnej práce z hola nič nestará sa o blahobyt ľudu a myslí len na vojenské parády, bo ináč celkom vypadla by z milosti všemohúcich kruhov viedeňských.

My z kresťanskej ľudovej strany nemyslíme na to, aby Uhorsko čo len na okamženie bolo bez obrany, bo by sa to nesrovnávalo s láskou, akou chováme sa ku našej vlasti, to ale nedržíme v poriadku, že nad silu krajiny trovíme na vojsko, že u nás viacej stojí plot ako sám dom náš.

Riadny kontingent rekrútov, ochotne sme odhlasovali, bo keby včul nebolo možno vydržiavať assentírky, padly by práve na čas žatvy z čoho by hroznú škodu mali zvlášte naši poľní hospodári. Proti tomu ale ohrožujeme sa s úplným dôrazom, aby znovu odobrali nám viacej rekrútov a uvalili nám na krky ešte väčšie vojenské dane. Naš pospolitý ľud je veľmi chudobný a svojich mladíkov nevyhnutne potrebuje doma k vyhľadávaniu vzdajšieho chleba. Veď Uhorsko už ani neni vstave znášať vyššie dane krve!

Ku vojenským kruhom ale máme tiež naše požiadavky. U vojska nech panuje zdravý duch kresťanský. Kasárne majú byť školou mravnosti a nie pelešou oflinkov a pohanského zlorečenia. S našimi synmi a pokrevnými po ľudsky majú zachodiť pri vojsku. Dôstojníci, šaržisti nech negrobiana s mužstvom. Nech tam nikomu neklajú otca, mater, náboženstvo a Boha. V slobodných hodinách nech vyučujú mužstvo vo

vecach osožných. V hospodárstve zbehlí vojenski učítelia nech mužstvu vydržiavajú prednášky o hospodárstve, aby naši mladíci, pokým nachodia sa v kasárňach po rozličných mestách celkom nezabudli na dedinu. Tých, čo do školy nikdy nechodili, nech aspoň čítať a písať naučia. K učeniu náklonnejším zas prednášať treba najpotrebnejšie krajinské zákony, aby keď vratia sa domov z vojenčiny, vedeli, ako majú nažívať s občianskymi právami. Zauškovanie, bitie, trýznenie mužstva čo najprísnej má byť zakázané a trestané. Len takýmito vojenskými reformami môžu sa prekaziť medzi vojakmi hrozne šíriace sa samovraždy.

Kresťanská ľudová strana žiada, aby pri zadovážení vojenských potrebných článkov celkom vylúčení boli agenti, sprostredkovatelia a patričné kruhy vojenskej aby pri tom vždy bezprostredne obracali sa na plodínarov. Peňaze, ktoré vydávajú sa za vojenské potrebnosti, nech nedostávajú jedine veľki priemyselníci a fabrikanti, lež malí gazdovia a priemyselníci.

Kresťanská ľudová strana žiada ďalej zvýšenie mzdy, lehnungu pre mužstvo, uľavenie neznesiteľného stavu šaržistov a postupné vyrúbenie dane oslobodenia od vojenčiny, tým spôsobom, aby chudobní o mnoho menej, bohatí ale pomerne o mnoho viacej platili.

Najzvláštnejšia požiadavka ale kresťanskej ľudovej strany je tá, aby doba vojenskej služby z troch rokov znížená bola na dva roky.

Všetko toto predneseme v krajinskom sneme. Bár by kresťanská ľudová strana mala tolko krajinských vyslancov, že by previesť mohla celý obšírny jej programm. Že nemá tolko vyslancov, toho nie ona je príčinou, lež sám ľud!

Človek, stav manželský, deti a familia.

Napísal: Dr. Štefan Krajcsovic.

IV. Stav manželský.

Dľa učenia Krista Pána Cirkev svätá to drží, že stav manželský je *stav svätý*, a to preto, ponevác je od Boha a Boh ho posvätil. Človek stvorený postavený bol do raja. Bolo mu dobre, všetkého tam mal v hojnosti, len to bolo zle, že

bol samotný. A samému ešte aj v raji bývať nenie vec ku závideniu. A potom Boh vo vševedúcnosti svojej už videl ten čas, keď prvý človek Adam vyhnaný bude z raja a v potu tváre hľadať bude každodenný chlieb svoj. Predvidel, že ťažko bude znášať farchu života bez pomocníka! Preto Boh smiloval sa nad ním a povedal: «Neni dobre človekovi byť o samote; preto stvorme mu k nemu podobného pomocníka». (Moz. I., 2, 18.)

A stvoril prvú ženu, Evu. Ktorú keď Adam zazrel, s radosťou vykrikol: «Ejhla, táto je kosť z kosti mojich a telo z tela mojho... A preto zanechá človek otca a matku svoju a pripojí sa k manželke svojej a budú dvaja v jednom tele...» (Moz. I. 2, 23—24.)

Človek teda dostal pomocníka, dostal ženu, s ktorou z vôle božej do stavu manželského vstúpil. A tak stav manželský neni vec svetská, neni vynajdená skrze človeka, lež je vec svätá, ktorú sám Pán Boh ustanovil. A preto aj najdivší ľudia, aj pohani stav manželský držali za vec svätú a vybavovali v chrámoch svojich. Kristus ale pre kresťanov túto vec svätú za *opravdovú sviatosť usanovil*, tak že u kresťanov stav manželský je sviatosť, v ktorej dve slobodné osoby, mužský a ženská milosť božiu obsiahnu, aby povinnostiam svojim manželským zadosť učiniť vedeli. Stav manželský je teda sviatosť. Toto je naša viera, a to tak pevná, ako je tá viera, s ktorou za pravdu držíme, že Kristus je Boh a mal moc a lásku, milosť svoju dať tomu stavu, ktorý On s prítomnosťou svojou posvätil, keď účasť bral na svadbe kananejskej.

Stav manželský je sviatosť. To ale dobre vieme, že keď chceme ku sviatosťam pristúpiť, musíme sa pripraviť a musíme ich prijať s čistým srdcom. Preto aj stav manželský potrebuje prípravu a žiada čisté, povedme *milujúce srdce*. Preto aj proti Bohu a proti sebe prehrešujú sa tí, ktorí nie s dobrým úmyslom, lež vedení náruživosťami, nie z lásky, lež len pre peniaze vstupujú do stavu manželského. Títo rúhajú sa Bobu a preto Boh stav ich nepožehná. Prečo že je v našich časoch tolko nešťastlivých manželov a manželiek? Prečo narieka a bedáka tak mnoho žien po svadbe, nielen u pánov, lež aj u sedliakov a chudobných ľudí? Prečo? Preto, že nevzali sa z lásky. Šialili jedon druhého,

keď tam pri oltáre prisahali, že «ja tohoto tu prítomného — túto tu prítomnú milujem» — šialili, keď toto hovorili, lebo oni nie osobu, lež peniaze milovali a preto sa sobrali a preto po svadbe stali sa nešťastliví. Bohužial dnes vydávajú sa len peniaze, role a preto neni požehnanie nad stavmi manželskými.

Vo Viedni žil raz veľmi bohatý krčmár a mal jednu špatnú hrbatú dcéru. Sama bola a mala stotisíce. A hľa, bárs jak bola špatná, pýtačov mala na každý prst päť. Ona vždy ticho vypočúvala ich slová a lhaniny, a keď sa jej pýtali, či pôjde za nich, vstala a išla k tej kasni, kde mala zavreté peniaze, zabúchala na ňu a pýtala sa jej:

— Kasňa, chceš sa vydávať?

Kasňa doista nič neodpovedala, ona ale toto povedala pýtačovi:

— Pane! Peňažná kasňa nechce sa vydávať. Preto choďte s Pánom Bohom!

A každý pýtač odišiel zahaňbený, ponevác videl, že to dievča má tolko rozumu a vie, že pýtač nie ju chce mať, lež jej peniaze.

Je to smutný, lež skoro každodenný obraz zo života. Len pozrite tých pýtačov, či skoro každý nie to prve sa pýta, koľko bude peniazi a či bude aj krava? Sám som zkusil nasledujúci pád:

Mala byť svadba. Už dvakrát boli vyhlásení. Naraz ale čujem, že nášho mladíka už s druhou ohlasujú. Čo sa stalo? Nuž dozvedel som sa, že druhý gazda polepšil sa o jednu kravu, jako mal dostať s tou, s ktorou už dvakrát bol vyhlásený a náš mladík tam nechal prvú svoju zasubenicu a o mesiac viedol k oltáru tú, čo mala o jednu kravu viac a tam pred Bohom šialil:

— Tak mi Pán Boh pomáhaj, že ja túto, tu prítomnú nevestu milujem!

O ten lhár! Bol by som ho chcel zaviesť do maštale, ku tej krave a tam mu povedať:

— Tuto, tejto krave povedz, že ju miluješ, nie tomu dievčatu, ved to nemiluješ a len klameš!

Jako môže byť požehnanie božie na takom stave manželskom, kde neni lásky, kde len klamú Boha, kde pri uzavieraní hlavnou vecou je mamona.

Eudu kresťanský! Pozri, toto je nemoc a

záhuba tvoja! Synovia a dcéry tvoje pošpinili stav manželský, zo sviatostí učinili jarmok, kde miesto lásky dáva sa knižka peňažná, kde namiesto vernosti a oddanosti šiali a rúha sa Bohu a preto neni požehnania božieho a preto je tolko nešťastných manželov a manželiek medzi dietkami tvojima. Otvor oči a uši ľudu kresťanský a čuj, načo ustanovil Boh stav manželský a keď zadržiš toto ustanovenie, ver mi, že ťa Boh požehná.

(Pokračovanie nasleduje.)

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kresťana!»

To i to.

«Čia je zem, toho je vyvodenie politickej prevahy» — hovorí hlas zionistov, čo má ten význam: Židaci! keď zem bude naša, vtedy aj v politike my sme páni, my rozkazujeme. Kupujte teda čím viac zeme, my vám k tomu dáme možnosti. Takýmto spôsobom založíme si krajinu židovskú nie v skalnatej Palestíne, ani nie v ďalekej Argentíne, lež pod Karpátmi a medzi Dunajom a Tisou.

A židáci poslúchajú ohlas zionistov. Húfne vandrujú do zeme zaslúbenej: pod Karpátmi a medzi Dunajom a Tisou. Oliapaní, vycivení s batohom handier prídu sem. Ako na prvej štácii usadia sa na severnom území Uhorska, medzi tým najbiednejším ľuďom. Obsnújú ho umele, olúpia ho o mizernú zemičku, o jeho žobráciu chatrč a vtedy už si zabezpečili budúcnosť, už si vymohli právo občianske. Z tadiaľ rozlezú sa v hustých rojoch po celej krajine.

Takýmto spôsobom uhorskí židáci dostali do ruky asi päť millionov jutár zeme a takto prejdú časom dosť ľahko všetky pozemky do rúk židákov a vtedy utvorí sa nový štát pod Karpátmi a medzi Dunajom a Tisou a tam židáci budú panovať a kresťania stanú sa ich otrokmi. Preto ľahostajným a blbým kresťanom voláme do uší: Bratia, či nevidíte, aké nebezpečie vám hrozí! Nedajte sa! Bráňte sa a nepopúšťajte im vaše zeme.

*

Héderváryho a jeho stránku národno darebnú nič netlačí, nič im nenie ponáhlo, Môže

byť v krajinskom dome obštrukcia, môžu Justhovci odhalíť ministra Lukácsa, že po tajných cestách a pod falošným kepienkou hľadal ministerpredsedníctvo, môže správa vojenská stá millionov pýtať od ubohej krajiny na lode a kanóny; môže byť hlad a nedostatok v horných stolicích, to nepohne Héderváryho a jeho vládu. Ministerpredseda na to všetko povie: «Ja mám čas, Čo ja dbám, že opozícia obštrkuje! Čo mňa do toho, že krajina nemá rozpočet, za to veci tak pôjdu, ako ja chcem. Ani to ma netrápi, že assentírky v riadnom čase vybavené nebudú. Mňa nespokojuje nič. Ja zadržím svoju ľahokrvnosť. Ja som vždy veselý. Dívajte sa, aj včul sa smejem.

A vskutku, hádam nikdy nemala krajina tak chladnokrvného a ľahostajného ministerpredsedu, ako teraz. Héderváry robí žart zo všetkého. Druhý človek na jeho mieste s istou obavou hľadel by do budúcnosti, bo na našom politickom nebi videl by istotne aj tmavé mrákavy. Héderváry neobáva sa ničoho. A prečo aj? Či nemá za sebou ohromnú väčšinu? Veď tej väčšine treba len znak dať, čo aj šatkou a ona vrhne sa na kolená, sopne ruky a povie: Pane čo žiadaš od nás? Nenie tej žiadosti, ktorú by sme ti nesplnili.

Pri takejto väčšine ľahko je byť ľahostajným a ľahko je žarty vystrájať aj z takých záležitostí, ktoré týkajú sa budúcnosti Uhorska.

*

Jeho veličenstvo kráľ so spokojným duchom vrátil sa z Budapeštu do Viedne. Ako by aj nie. Páni delegáti bez dlhej debatty odhlasovali žiadané stá milliony na válečné ciele. Opozícia síce protestovala proti ohromným farchám, ktoré obyvateľstvo krajiny nie je vstave znášať. Čo ale vykoná tých pár ablegátov z opozície, keď vláda má väčšinu takú, ktorá na rozkaz Héderváryho čušala a napokon odhlasovala žiadané milliony. Jeho veličenstvo kráľ po tomto odišiel do Viedne a jeho spojenec: Wilhelm, cisár nemecký usmial sa, keď sa dozvedel, že rakúsko-uhorská monarchia splnila jeho žiadosť to jest, aby náš kráľ k nemu primerane silný bol tak na suchej zemi ako na mori. Naša monarchia bude mať teda nové válečné parolode, nové kanóny a iné zaopatrenie vojenské, oby-

vatelia krajiny ale stonaf budú pod farchami militarizmu.

To je veru slabá potecha pre Uhorsko, že z tých ohromných millionov istá čiastka — dľa kvoty — v krajine ostane, ponevác Montecucoli, hlavný veliteľ námornictva prisľúbil, že k válečným parolodam potrebné čiastky a veci v našich továrňach zhotovovať budú a tak uhorský priemysel zpiatky dostane tie milliony, ktoré sme obetovali na tieto ciele. Proti tomuto návrhu a rozhodnutiu však zaraz protestovali rakúski politikovia a tamojší priemyselníci hovoria že uhorský priemysel neni natolko vyvinutý, aby s rakúskym priemyslom konkurrovať mohol. Obyvatelia Uhorska sú teda len k tomu dobrí, aby porcie platili, kde aký ošoh ale len Rakúšania strčia si do vaku. A stane sa tak, ako to Rakúšania žiadajú, veď proti ich dotieravosti nemá nás kto brániť.

*

Jedna ženská deputácia chystala sa do Budapešti k ministrom. Jednoduché robotníčky, ktoré nevedia nasýtiť a zaokryť hladné a nahé svoje deti, ústne chcely predniesť ministrom svoju prosbu. Chcely sa predstaviť týmto veľkým panom, aby osobne videli tú biedu, ktorá javí sa z očí vycivených, od hladu a ťažkej práce zmorených žien. Neboly to naše slovenské ženy tam z pod Karpatov, lež ženy z jednej dolnozemskej osady. (Ach, naše Oravky, Lipťáčky veľmi často mohly by navštevovať siene ministrov, veď v ich chatrčiach stálym hosťom sú hlad a nedostatok.) Nič iné nechcely tie ženy, iba prácu, aby si mohly zarobiť chleba, ponevác nemajú ničoho a morí ich hlad, a celú ich rodinu. Takáto deputácia ešte nikdy nebola u ministrov. Títo páni ale nie sú navyknutí na takéto výjavy, ba neradi vidia žobrákov. Aby teda ženy z obce Balmazujfalu neboly nepríležitoste ministrom, naridené bolo tamojším vrchnostam, aby že tie ženy odhovorily od ich úmyslu.

Tak je to! Načo rušiť pokoj pánov ministrov. Oni nemajú času vypočuť bedákanie hladných žien. Prednejšie im je prijmať kadejakých panákov, ktorí žobrujú o protekciu. Čo tam po hladujúcich ženách. Tie môžu čakať. Hľa, blíži sa jaro, ozelenejú lúky, nech idú na pašu. Lud nemá sa čo ponosovať, veď ministerpredseda Héder-

váry, ktorého oslavuje každý škrabák, ktorému ujde sa daaký košťalik, z masného hrnca, zariadil bol lanského roku krajinský kár. Tam sa mohol najesť a napiť každý hladoš a bezočivec. Za tento kár obdržal Héderváry tú väčšinu, ktorá vála na lud nové a nové farchy a ktorá nemá omrvinky chleba pre hladujúce ženy z obce Balmazujfalu.

Či sme nie šťastliví v našom sozidovčenom Uhorsku? Vieme hladovať, čo je najväčší kunšt.

Sv. missie v Oslanoch.

S pomocou božou 25. februára prišli do nášeho mestečka missionári z radu Redemptoristov z Červenky (Morava) asíce velební páni rektor Franc Ševčík, Karol Stasik a Jozef Grí-gely.

Pri príchode privítali ich naši kostolní muzikanti a veľký počet veriacich. Dňa 26. februára začaly sa sv. missie s Veni Sancte, po čom pánov missionárov predstavil nám náš velebný pán farár Matej Ujvári. O 9. hodine bola prvá úradná kázeň a po tejto sv. omša. O 2. hodine popoludní nasledovala nauka pre katolícke manželky a vdovy a o pol 4. začal sa sv. ruženec, po ktorom o 4. hodine bola všeobecná kázeň.

Cez celé štyri dni opakovala sa popoludnajšia nauka pre katolíckych mužov, mládencov a pre panny. Od 27-ho každý deň rano o pol 6. hodine začaly sa služby božie a spoveď osobytne pre mužských a pre ženské. Sv. spoveď odbavili v prvom rade fárnici oslianskí a z filiálky Čerenjan; nakoľko ale čas dovolil, aj zo susedných farností pristúpili mnohí ku sviatosti pokania a k svätému prijímaniu. Ku sviatosti pokania pristúpilo do dvetisíc veriacich a k sv. prijímaniu vyše 3000.

Chrám náš, ktorý je tak veľký, že ďaleko nemá páru, od započatia týchto sv. missií až do konca 6. marca, to jest za 10 dní ustavične bol veriacimi preplnený, natolko, že pri kázňach a službách božích od 2500 do 3000 ludí vždy bolo prítomných.

Ku týmto sv. missiam aj z druhej farnosti prichodili mnohí a našli sa aj takí, ktorí na tento celý čas vybrali si z domu a bezprestania takrečeno celé dni prebývali v cháme božom.

Horliví kazatelia držali take ohnivé kázne, že by ich človek bezprestania a unavenia celé dni bol počúval.

Sväté kázne tieto tak účinkovali na navštevovateľov sv. misií, že mnoho a mnoho takých ľudí, ktorí už od viac rokov nepristupovali ku sv. sviatostiam, obrátili sa k Pánu Bohu a vykonali túto kresťanskú povinnosť. Mnohí zas, ktorí dlhé roky a časy žili v nepriateľstve a nenávisti, podali si pravice pri týchto sv. misiách, smerili sa a urobili sľub pánu Bohu, že na budúce, jako sluší sa na dobrých kresťanov, v tomto živote, ktorý itak za málo trvá, žiť chcú v láske a svornosti kresťanskej. Kázne vôbec, ktoré povedali nám zriedkaví títo páni misiónári, každodenne boly také dojímavé, že medzi veriacimi sotva sa našiel človek, ktorého oči by neboly slzily.

Pri spoločnom svätom prijímaní ale odriekané boly tak vrúcne modlitby, že pohly každého, čo by bol mal srdce kamené.

Počas sv. misií vysvätená bola nám v chráme božom aj sv. križová cesta, ktorú veriaci zadovážili si za 1600 korún. Na toto dal spolok sv. ruženca oslánsky 636 korún, 400 korún obetovalo sa z urbarskej kassy a ostatné složili farníci na tento vznešený cieľ. Túto krásnu križovú cestu a ozdobu nášeho chrámu vyhotovil pán Jozef Sziklai, staviteľ oltárov a rezbár v Nitranovákoch. Za jeho zriedkave pekné dielo vrele odporúčame ho aj druhým našim bratom katolíckym.

Z príležitosti sv. misií odbavovali sme aj tri misiónárske slávnosti, asice 3-ho bola slávnosť poklony najsvätejšej prevelebnej sviatosti oltárnej. Hlavný oltár pri tom bohato ozdobený bol kvetinami a panny v bielom rúchu oblečené stály okolo oltára. O prevelebnej sviatosti oltárnej bola tak prenikavá kázeň, že ňou ľud dojatý bol do hlasitého plaču.

Dňa 4. marca mali sme druhú slávnosť misiónársku na počtu blahoslavenej Panny Marie matky božej, jejžto oltár zarovnak ozdobený bol kvetinami a stály pri ňom v bielom rúchu oblečené panny, Kázeň bola o preblahoslavenej Panne Marii a na všetkých prítomných urobila veľmi hlboký dojem.

V nedeľu dňa 5. marca zavčas rána zo všetkých strán ľud peško a na vozoch, vzdor

neprajného počasia vo veľkom počte pospiechal do chrámu nášeho, lebo každý sa obával, že sa mu v ňom neujde miesta. Premnohí takto už aj o 1 hodinu prvej prišli do kostola a s napnutosťou čakali na kázeň a na služby božie.

V nedeľu popoludní o 2. hodine začala sa tretia slávnosť sv. misií, postavenie totiž a posvätenie sv. križa misiónárskeho. Táto slávnosť začala sa s tým, že súčasnilo sa na nej 36 mládencov bielymi závojmi ozdobených, z ktorých 12-terí misiónársky križ asi na 500 metrov niesli od kostola, ku štácii Krista Pána. Pre misiónársky križ tiahla processia pri speve kostolnom a s hudbou. Počet na tejto processii prítomného ľudu nábožného obnášal do 5000 duší. Pi tejto processii tiahly vopred školské dietky, za nimi šli mládenci, za tymito panny v bielom rúchu oblečené; potom nasledovali: spolok dobrovoľných hasičov z Oslian a Čerecian, konečne kňazstvo, úrad a ženské pohľavie. Processia táto bola tak dlhá a veľká, že každý bol dojatý a žiadon z nás nepamätal sa na takúto slávnosť, ktorá by sa v našom mestečku bola dakedy odbavovala. Všetko toto ale prevedené bolo v najväčšom poriadku, čo pripísať sa môže jedine neunávnej práci pánov misiónárov, ktorí veľkú váhu kladli na túto slávnosť.

Keď processia prišla ku križu, bielymi závojmi ozdobení mládenci vzali ho na plecía a v processii niesli ho ku kostolu na to miesto, kde mal byť postavený.

Postavenie križa prevedené bolo za veľkej slávnosti, najprv bola posviacka pri hluku zvonov s veľkými obradami, ktoré zakončily modlitby a cirkevný spev s hudbou. Po slávnosti tejto v chráme božom bola kázeň o sv. križi misiónárskom. V tejto kázni velebný pán rektor misiónár povzbudzoval nás, aby sme vždy bojovali pod práporom tohoto sv. križa jako znaku istého víťazstva.

Konečne 6. marca prišiel deň lúčenia. Záverečnú kázeň držal velebný pán rektor misiónár Ševčík. Ku tejto pobožnosti shromaždilo sa tolko veriacich, že ani náš veľký chrám boží nebol v stave všetkých prijať.

Odobieranie sa pánov misiónárov od nás, bolo tak žalostné, že nebolo oka suchého. Táto

odobierka zakončená bola hlasitou spoločnou modlitbou a vielou žiadosťou do videnia, buď na tomto alebo druhom svete u Ježiša Krista. Popoludní o 2. hodine, keď páni missionári odobrali sa z fary oslianskej, vo dvoch radoch čakali na nich veľký zástup ľudu na čele s hudbou. Početní a poprední mešťania na príležitostiach odprovadili ich až na stanicu osliansku, kde ešte raz srdečne odobrali sa od nich v tej nádeji, že o rok znovu uvidíme sa pri obnovovaní sv. misií, jestli milý Pán Boh dá nám zdravia a milosti dožiť sa tohoto veľkého šťastia.

Z úprimného srdca odporúčame aj našim milým spolubratom a cteným čitateľom «Kreštana», aby použili každej príležitosti ku zariadeniu podobných sv. misií. Netreba báť sa pri tom výdavkov. Nech všetkým horlivým katolíkom za nasledovania hodný príklad slúži naše mestečko. My všetky útraty spojené so sv. misiami zaokryli sme z milodarov, ku ktorým prispel každý dľa svojej možnosti. Najbližšie, ako počúvame, sv. missie vydržiavať majú sa na území nášeho okresu v Hornom Kamenci.

Horliví veriaci každej obce vo svojom vlastnom záujme nech poprosia svojich otcov duchovných o zariadenie sv. misií, bo tieto dľa zkúsenosti zvlášte prispajú k duševnému a hmotnému pozdvihnutiu nášeho ľudu.

Jeden z prítomných.

Osvedčenie.

Tendencia mojho článku «O hornotrenčianskej biede», — ktorý pán Pravdomlúv falošne posúdil, bo ho istotne len na chytré prečítal — bola tá, abych obecnosť upozornil na interpeliáciu Haydinovu a odpoveď ministra o štátnej podpore. Samo sebou rozumie sa, že pri tomto spomenutí som musel i ústav Hornovidičkej pomocnej akcie so sídlom v Žiline. Veď tento štátny ústav, pri napomáhaní chudobného ľudu na Horniakoch zastupuje ministra orby. Čo teda minister orby rozkáže, to sa stane. O povolání tohoto slavného ústavu mám dobrú vedomosť. Preto ja ani tento vznešený štátny ústav, tým menej šlachetne smýšľajúcich pánov čo na čele jeho stoja, nechcel som posudzovať. Toho len pán Pravdomlúvny tak hrozne sa dočítal. On ma chce poučovať o trhových cenách a o

práci neoceniteľnej tohoto ústavu. Ja sa do polemie s pánom Pravdomlúvnym púšťať neidem, lebo ani osobné ani tajné príčiny nevedly ma k písaniu článku «O hornotrenčianskej biede», ani som do falošného svetla nechcel postaviť ústav Hornovidičkej pomocnej akcie so sídlom v Žiline, ba naopak, hlavný cieľ mojho článku bol pred oči postaviť ľudu účinkovanie liberálnych ablegátov a terajšej vlády. Je to pekne, že pán Pravdomlúv tak vrele zaujíma sa za tento ústav, ale veď to už pred nim robili i druhí, i ja sám na patričných miestach; preto čo píše o účinkovaní tohoto ústavu a o jeho náčelníkoch, vo všetkom súhlasím s ním. Za pravdu ani ja sa nehaňbím a takú vždy brániť budem, lež za každej príležitosti šlahaf budem nespravodlivosť a podlosť. Pán Pravdomlúvny zlé služby preto ani nech nespomína, bo každý nevie, ba ani neide prekrucovať pravdu.

Kysučan.

Z prievidzského okresu.

Tieto dni som bol predvolaný pred vyšetrovacieho sudcu, pána Karola Galas. Protipeticionisti obžalovali ma, že na Kolomana Brestyenského len preto som hlasoval, lebo ma cez tri mesiace napájal, krmil jedlami a cigárkami napchával.

Na otázku vyšetrovacieho sudcu: Je li to pravda s čím som obžalovaný, takto som svedčil:

Veľkomožný pán sudca! Protipeticionisti falošnú obžalobu dvíhajú proti mne, prečo som ich, akožto utrhačov na cti zapravotil. Ja som od prvku prívržencom strany ľudovej, vždy som na ňu hlasoval. Koloman Brestyenszky je mojím starodávnym priateľom, spolu sme vyriastli, spolu robíme ľudácku politiku, následkom toho vytvorené je, aby dobrý priateľ za žranicu hlasoval na svojho priateľa.

Moje svedectvo potvrdil som prisahou. A jako ja som svedčil, tak svedčili všetci Prievidzania, ktorí tou istou obžalobou boli obviňovaní, pred sudcu citovaní, vypočutí a k prisaha pripustení. A tak zo súhlasného svedectva prievidzských ľudákov dokázalo sa, že protipeticionisti falošnú obžalobu dvíhali proti statočným a nevinným Prievidzanom, z čoho nasleduje, že

tí liberálni bedári, ktorí protipetíciu podpísali, lhali, osočovali a na cti utrhali. Urazili ľudí nevinných, ktorých jedine preto postavili pred súd že nie na liberála Lojza Rudnayho, lež na ľudáka Kolomana Brestyenzkyho hlasovali. Lhafa ale, pomlúvať a osočovať je nečestnosť. Je to najväčšia urážka, ktorá stihnúť môže človeka, ktorý viac dbá o čistotu svojej cti, ako biedni liberáli, ktorí s tým sa vdačili Lojzovi Rudnaymu, že podpísali takú protipetíciu, ktorá preplnená je lžou a pomluvami.

Vyzývam ct. obecnosť, nech súdi nad tými polutovania hodnými bedármi, ktorí toľkých statočných ľudí urazili. My na cti urazení voličia žalovali sme ich u súdu, lebo chceme dostať zadosťučinenie alebo do očí chceme povedať tým nečestníkom a pomlúvačom: Lhali ste! Osočovali ste! Haňbíte sa! Hodní ste opovrzenia! Áno, takýto osud zaslúžia mizeráci, ktorí česť človeka za nič nemajú.

Nuž a či protipeticionisti pomlúvali len statočných Prievidzanov? Nielen tých, lež vyše tisíc iných, ktorých ako svedkov pred sudcu stavajú. Ľudí starých, nemocných, dávno zomrelých, v okrese sa nenachodiacich, ba aj takých, ktorí nikde nejestvujú.

Nuž a kto ze zaznačil týchto ľudí za svedkov a kto zostavil protipetíciu? Páni, liberáli, patentirovaní vlastenci, učení a vysoko vzdelaní mužovia! Celá protipetícia tak pretíkano je skomponovaná, že nestranný človek zastaví sa nad tým a pýta sa: Kolko zlomyselnosti bolo zapotreby k zostaveniu tohoto ohavného spisu? Nehaňbili sa tí bedári? Nebáli sa trestných následkov? Dovoľuje to zákon o kuriálnom súdobníctve, že dvíhať možno aj falošné obžaloby?

Nepokračujem však ďalej, som celý rozochvetý a len s opovrzením viem myslieť na mojich falošných udávačov. Som presvedčený, že v tomto súhlasia so mnou všetci Prievidzania.

Falošne obžalovaný ľudák.

Zo sveta vytvoreni.

Obyvatelia 33 dedín Spišskej Magury od 28 januára do 3. februára zo sveta celkom boli vytvorení pre veľké snaženie a fujavice. V tomto čase medzi obcami Spišská Bela a Stará Ves celkom zasekla poštová premávka. Starovesský

poštový voz od 28. januára do 3. februára prinútený bol sdržovať sa v Spišskej Belej. V ten deň tiež nie riadnou cestou, lež len cez Toporec a Richvald, vrátiť sa mohol do Starej Vsi spomenutý poštový voz. Od 3. do 15. februára šesť dňovú magurskú poštu prevážali cez Richvald na troch ťažko naložených saňach. Cez Richvald vôbec už aj prvej bolo by možno bývalo poštu prevážať. Dľa zkušenosti, v čas veľkých snahovíc jediná bezpečná cesta do Magury je obecná cesta toporec—richvaldsko—haligócska.

Tohoto roku ani cez Folvarky nemohli ľudia dostať sa do Magury. Už i z tohoto vidno, ak veľkej významnosti je tá cesta. Vzdor toho, velactený podžupan našej stolice v pracovnom programme jeho, ktorý predostrel bol stoličnému výboru v zimnom zasadnutí, celkom zabudol na túto, 17 kilometrov dlhú cestu a udržiavanie jej i na ďalej ponechať chce na plecách výš udaných troch dedín, ktorých obyvatelia veľmi mnoho trpia pod farchami, s akými spojené je udržiavanie tejto cesty.

Ak veľké farchy znášať musia pri tom spomenuté tri obce, vysvitá z nasledujúceho: Na tejto čiastke cesty nachodí sa 12 veľkých a asi 40 malých mostov; v minulom roku spomenuté tri obce na túto cestu dostavili musely prizmy počtom asi 910 a pri tom odbavili asi 1000 dňovú ručnú prácu, krom toho donášajú i peňažné obeť; tejto zimy len Richvaldčania, Toporcania cez jeden celý týždeň v najväčšej zime asi 200 dňovú ručnú prácu museli vybaviť na tejto ceste. Za všetky tieto hrozné obeť ale cestovný komisár ešte grobiani ľudu a surovo s nim obchodí, keď sa ponosuje pre neznesiteľné farchy. Táto cesta už i z tej príčiny má veľkú významnosť, bo je ona najkratšia ku čarokrásnemu prielomu Dunajca, ku teplicám Smardžonka, ku dejepisnej pamätnosti Červenému Klášturu, ku prekrásnej haligovskej jaskyni, o ktoré čarokrásne miesta bohužiaľ u nás nikto, ešte ani tatranský spolok sa nestará.

Táto cesta k tomu už i z tej príčiny je veľa významná, bo po nej obyvatelia 7 dedín chodia ku železničnej stanici podolinskej. Keby udržiavanie tejto cesty prevzal štát alebo keby starala sa o ňu stolica, keby pripojili ku nej ešte od magurskej krémy teraz celkom zhubený

kúsok cesty, bola by to najkrajšia a najviac navštevovaná cesta týchto krajov.

Blaho nášeho ľudu, životné záujmy Magury vyžadujú, aby udržiavanie tejto romantickej obecnej cesty, čím skorej prevzaly štát alebo stolica. Hladíme najprv ulaviť, zmenšiť nesnesiteľné tarchy pracovného, utrápeného ľudu; prispějme mu ku pomoci, aby bol spokojný a vo vlastnej domovine blažene sa cítil a len zo zvyšku obetujeme na pánske passie a kratochvílky vo Vysokých Tatrách. Uprímné riadky tieto v záujme ubiedeného ľudu do pozornosti patričných kruhov odporúča

Franc Klein
farár spišsko-richvaldský.

POLITICKE CHYRY.

Kresťanská ľudová strana snemová proti alkoholu.

V zasadnutí krajinského snemu 11. marca pojednávali prosbopisy, aké viacej stolic a dekanátskych okresov upravily na zákonodarstvo tým cieľom, aby zatvorenie krčiem v dni nedeľné úradne nariadené bolo. V tejto záležitosti nariadiť chce snem, aby otázočné prosbopisy doručené boli ministrom: financií, obchodu a vnútra. Proti jednoduchému doručeniu týchto prosbopisov pozdvihol slovo krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany: *Ján Molnár*. Pätnásť rokov je tomu — povedal — čo mám česť členom byť krajinského snemu, viem teda zo skúsenosti, aký osud majú podobné prosbopisy, práve preto žiadam, aby tieto prosbopisy s odporúčaním odovzdané boli patričným ministrom. Neidem odôvodňovať túto moju žiadosť, bo každý vie, aké hrozné peleše nemravnosti sú krčmy zvlášte v dni nedeľné, keď ubohý ľud výrobok celého týždňa ľahkomyselne premrhá, kým jeho rodiny doma nachodia sa v najväčšej biede. Prosím preto, aby krajinský snem lásku a náklonnosť k ľudu aspoň tým dokázal, že tieto prosbopisy s vrelým odporúčaním doručí nariadiť patričným ministrom. (Všestranné schvalovanie.)

Kresťanská ľudová strana snemová za košickú univerzitu.

Právomocnosti mesta Košíc zarovnak aj stolice Abauj, Borsód a Ung, na krajinský snem zadaly prosbopisy, aby III. universita postavená bola v Košiciach. V tejto záležitosti ohlásil sa v sneme vyslanec kresťanskej ľudovej strany: *Karol Huszár* (šárvársky). V mene a z poverenia kresťanskej ľudovej strany — povedal — osvedčujem sa, že my nedržíme za celkom sodpovedné a dostatočné také vybavenie týchto prosbopisov, ako to predložil vyslanec košický, aby totiž s jednoduchým odporúčaním doručené boli ministrom kultu. My ale s úplným dôrazom žiadame, aby tieto prosbopisy snem protegoval a s zvláštnym odporúčaním odovzdal vláde. Všetko za to hovorí, aby táto universita postavená bola v Košiciach. Žiadame preto, aby táto spravodlivá a slušná žiadosť mesta Košíc prijatá bola v krajinskom sneme. (Schvalovanie z ľavej a krajnej ľavej.)

Práca liberálnej strany v krajinskom sneme.

Liberálna väčšina po prijatí zákonného návrhu banky na chytré pojednávania a prijala zákonný návrh o kontingente rekrútov a hneď na to začala pojednávajúce krajinského rozpočtu pred zcelá prázdny snemom. Parlamentarizmus zdá sa, že zkonáva u nás. Liberálni vyslanci nechodia na zasadnutia, bo ešte nemajú na čo hlasovať. Celý krajinský snem vyzerá ako umrčiaci komora, života a čilosti dodáva mu príležitostne jedine kresťanská ľudová strana.

Z CUDZOZEMSKA.

Programm novej francúzskej vlády. Nová francúzska vláda vyslovuje sa v jej programme, že na rozluky cirkvi od štátu poťažné zákony prevede s najväčšou prisnosťou a na území Francúzska nebude trpeť jedine svetské školy.

Rusko proti židom. Z Petrohradu oznamujú: Kongress v Petrohrade zasedávajúceho družstva zemanských korporácií zaoberal sa i so židovskou otázkou a vyniesol mimoriadne prísne uzavretie. *Tak kongress vyriekol, že židov v štátnej službe na žiadosť pád neslobodno upotrebovať, ešte ani prekrstených židov nie až do*

štvrtého pokolenia; žid nesmie zastávať žiadon verejný úrad, nesmie byť fiškálom, lekárom alebo profesorom. Z vysokých a zo stredných škôl ruských žiakov treba cele vylúčiť a poriadky potahujúce sa na osadzovanie židov treba čo najprísnejšie prevádzať. Kongress konečne uzavrel že nakoľko možno židov treba vyhnáť z Ruska, lebo židia rozduchujú v Rusku revolučný duch.

BESEDNICA.

Ako sa Bajúzov Štefko vyučil remeslu kováčstva.

Bajuz mal jedináčka syna, maznal ho veľmi a odháňal od každej roboty v dome, ešte i pasenie lichvy mu zakazoval. Aby sa ale čítať a písať naučil, v desiatom roku poslal ho do školy. Učenie mu však samo nechcelo ísť do hlavy a preto otec prosil učiteľa, aby synka ku knižke veľmi nesilil.

Štefko už dve zimy chodil do školy a nepoznal ešte ani literky. Učiteľ išiel k pánu Bajúzovi a povedal mu:

— Vašemu Štefkovi to učenie zle ide do hlavy a ja radšej budem, keď ho dáte pod kommando iného učiteľa. S vašim synom len čo márnim drahý čas; on je len zlým príkladom pre druhé deti.

Bohatý Bajúz zamyslel sa nad takou rečou, hútal ale takto:

— Toto moje dieťa ku hospodárstvu neupotrebím, lebo je priútle a keď mu knižka do hlavy neide, tak nech bude kováčom. Pri tomto remesle sa mu rozum nepomúti.

Po takomto rozmyšľaníu išiel hneď ku kováčovi do blízkeho mesta a povedal mu:

— Pán majster, prišiel som k vám, aby ste môjho Štefka prijali za učňa. Zaplatím vám to dobre, le vás prosím, aby ste mi ho pri tom daromne netrúpili. Nech sa len prizerá na vašu robotu, veď on to všetko dobre pochopí, lebo je to múdry chlapec. Všetko spraví, čo raz uvidí.

Nad touto rečou Bajúza zarazil sa kováč a začal ho poučať, že keď chlapec k práci ruku nepriloží a hlavou myslieť nebude, nenaučí sa ničomu.

Ale Bajúz mu na to odpovedal:

— To je už moja vec, pán majster, ja dobre viem, aký šikovný chlapec je môj Štefko. Vezmite ho len za učňa, zaplatím vám dobre a uvidíte, že z neho bude dobrý kováč. Chúda, prečo by sa mal smažiť pri pal-

čivom ohne, veď sa on tomu vášmu remeslu aj prizeraním dokonale naučí.

Kováč videl neústupnosť Bajúzovu, pristal na všetko a keď sa medzi sebou sjednali, kázal Bajúzovi, keď dovede syna, aby doniesol so sebou aj veľký koš.

Keď druhého dňa priviedol Štefka za učňa, doniesol skutočne i žiadaný koš. Kováč vbil do steny mocný železný klín, zavesil naň koš a vtrepal doň milého Štefka.

V Kovárni zo dňa na deň pokračovalo sa v práci: kováč koval kince, sekery, podkovy a iné veci a chlapčisko každý deň z koša díval sa na robotu, aby sa všetkému vyučiť mohlo.

Ludia čo chodili do kovárne, chytali sa za boky od smiechu, že Bajúzovi taká myšlienka napadnúť mohla. Ale on si ani zo smiechu ani z reči ľudských nič nerobil a keď tu i tu nazrel sám do kovárne, hovoril k Štefkovi:

— Syn môj, len sa dobre prizeraj a dávaj dobrý pozor, aby si sa všetko poriadne naučil.

Na to mu odpovedal Štefko:

— Nestarajte sa, otecko o mňa, však sa ja dobre prizerám avšetko spravím, keď budem sám pre seba, ešte lepšie to spravím ako majster.

Keď si už Štefko niekoľko mesiacov posedel v koši, prišiel otec preňho, veľmi sa poďakoval a zaplatil kováčovi za vyučenie chlapca.

Otec doma opýtal sa Štefka:

— Nuž, už teraz akože začneme remeslo syn môj?

— Ako začneme? Nuž kúpime nákovu, kladivá, kliešte, mech, železo a o pár dni inakší buchot bude stáť u nás, ako u majstra, kde som sa vyučil — povedal Štefko.

Bajúz sa zasmial, že má takého múdreho synka, zapriahol a šiel do mesta nakúpiť v železnom sklepe potrebné veci.

Keď už bolo všetko hotové a porozostavované, opýtal sa Štefko otca:

— Otecko, čo mám najprv zrobiť?

— No, začni so sekerou, lebo stará celkom sa už vyštrbila a nedá sa ani vybrúsiť.

— Dobre, otecko! Zrobím vám sekeru, akej ste dosial v ruke nemal — sľuboval Štefko.

Pribrali sa teda k práci. Otec fahal mech, syn obracal v ohni železo a potom koval, až mu z čela tieklo. Ponevác sa ale železo v ohni prepálilo, teda riekol:

— Otecko, viete čo!? Tohoto železa snáď nebude dosť na sekeru, spravme teda len valašku.

— Sprav teda valašku — povedal otec spokojne. I ta sa nám zide, lebo nemáme žiadnej.

Štefko znovu železo držal v ohni a potom ešte s väčšou silou ho koval. Ponevác mu ale ani na valašku nevystávalo železa, nuž povedal:

— Ani valašky nebude z toho železa; hádam by som vám z neho nôž urobil mohol.

Aj nôž sa zide — doložil otec.

Štefko chcel spraviť nôž, ale i na ten mal málo železa. Rozhneval sa teda, že sa mu železo ustavične prepáľuje a skrikol:

— Z toho sa už ani nôž zrobí nedá, najviac ešte jakby oceľka.

— Nuž teda zrob z neho oceľku! — pristal zaslepený otec.

Štefko ešte páľil železo, vyňal ho z ohňa a koval ostatný kúsok na nákovce, ale z neho už viac oceľky byť nemohlo. Prišiel mu teda na um figel a preriekol s úsmevom k otcovi:

— Najlepšie bude, keď vám zrobím takú vec, na ktorej sa zasmejete.

— Ale akú? — opýtal sa otec.

— Pofahujte len mechom a podstavte šaflík s vodou, to vám zrobím *bžik*.

Otec bol zvedavý, čo to môže byť ten «bžik», fahal mech, pristavil šaflík a Štefko hodil rozpálené železo do vody. Voda syčala a on zavola:

— Bž—ž—ik!!

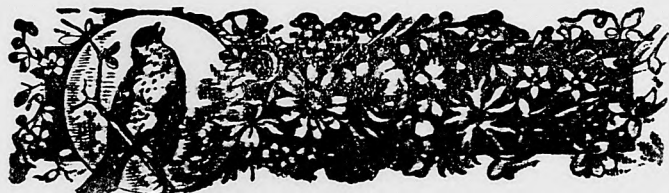
— Ale Štefko môj, čože si to spravil? — pýtal sa otec.

— A či ste nevidel — povedal s veľkým smiechom Štefko — ako sa zrobil *bžik*?!

Bajúza mrzelo, že Štefko u kováča tak málo pochopil z remesla a celá dedina ho viacej ináč nemeňovala iba *Bžikom*.

A či to není do smiechu, že Bajúz bol ozaj tej mienky, že sa človek môže čokoľvek v živote *l-n samým izeraním naučiť*?!

N. V.

CHYRNIK.

Z arcibiskupstva ostrihomskeho. Kardinál knieža primas Klaudius Vaszary veľkonočné sviatky ztrávi v Budíne a až po sviatkoch odcestuje do Balatonfüredu.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v II. tohoročnom obežníku svojom uverejňuje dekret sv. Otca rímskeho pápeža o prvej spovedi, sv. prijímaní dietok a nariaďuje aby deti — vzdor akejkoľvek inej obyčaje — napozatým už z tretej školskej triedy pripúšťané boly ku svätým sviatostiam. Nariaďuje ďalej osvietený pán biskup, aby tento dekrét pápežský, duchovní v každú prvú nedeľu pôstnu prečítali narodu, — U Eduarda Sziklayho župana sárišskej stolice, minulý týždeň vydržiavaná bola súkromná porada, na ktorej súčasťníci sa: osv. p. biskup dr. August Fischer-Colbrie, dr. Melchior Takács praelát praemonštr. kňazov a správcovia rozličných škôl, radili sa

o III. universite a vyslovili tú žiadosť, aby táto universita v Košiciach postavená bola. — Dr. Géza Groschmied pravotár a Karol Klimkó professor tunajšej hlavnej reálky 8. marca peknú prednášku držali v tunajšom katolíckom autonómnom kruhu. — Dr. Ferdinand Bernolák, professor tunajšej akademie, vymenovaný je za privátneho profesora na universitu budapeštiansku.

Chýry zo Šariša. Prešov: Osvietený pán biskup košický dr. August Fischer-Colbrie v cirkevnom obežníku svojom vyzýva duchovných svojho biskupstva, aby prispeli ku sbieraniu slovenských a rusínskych ľudových piesni, ktoré tunajší kruh Széchenyiho po stolici sbiera a zamýšľa vydať. — Dr. Adalbert Ivány krajinského chýru archeolog 5. marca v katolíckom kruhu Rákócziho zvlášte poučnú prednášku držal o jeho ceste v Marokko ako hosť tamojšieho sultána. — Počas sv. pôstu v tunajších kostoloch katolíckych v nedeľu vydržiavajú sa slovenské kázne, v grécko-katolíckom kostole sú kázne každý piatok. — Osvietený pán biskup grécko-katolícky dr. Ján Vályi, na školu v obci Gellért resolvoval 1000 korún.

Chýry zo Spiša. V Kluknave za r. k. učiteľa vyvolili Ondreja Racsenkó. — V Malej Lomnici obesil sa 68-ročný evanjelický gazda Ján Klimek. Nešťastný už aj prvej chcel byť samovrahom; pred krátkym časom prerazal si žily na rukách, ale ho oratovali. Bez opravdovej živej viery veru človek nie je vstave znášať veľké ťažkosti tuzemského trápneho života. — Pri Gňazdoch, keď minule sňah odhazovali, našli zamrznutú mrtvolu podolinského robotníka Skurku. Poľutovania hodný bol veľkým opilcom. — Spišskobelanská sporiteľna má 120 tisíc kor. základnej istiny, 24 tisíc kor. rezervného fondu, 59 tisíc korún osobitnej rezervy a 1,331.909 kor. vkladov. Minulého roku mala 24.385 kor. čistého osuhu. Naš osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy spolku podhradských ohňohasičov daroval 50 korún. — V Krompachoch dňa 23. februára obesil sa Adolf Klein, robotník železnej fabriky. — V obci Gerlachfalu toho istého dňa obesil sa 65-ročný Pavel Faix. Slabá to viera, veľmi smutné to mravy! — V Spišskej Belej robotníci cgarovej fabriky dňa 18. febr. mali vydarenú zábavu. Príjem obnášal 316 korún. — Vyšňolapšanský r. k. učiteľ Anton Kosztelnik zasnúbil sa so slečnou Emmou Burghardt v Lučenci. — Novovesský kat. kruh dňa 26. februára zariadil veľmi vydarený koncert. — Stoličný výbor spišskej stolice dňa 28. februára vydržiaval mimoriadne shromaždenie. — Ministerstvo obchodu na srobenie cesty do kúpeľa Thurzófüred pri meste Gölniezbánya daroval 30 tisíc korún štátnej podpory. — V Kézmarku dňa 2. marca náhle zomrel bývalý starolubovenský okresný sudca Julius Gresch v 72. roku života svojho. — Podhradská sporiteľna svojim účastinárom za minulý rok dala 18 a pol percenta. — Pri Strážach blízko Poprádu dňa 27. febr. v noci zo železničného vlaku vypadol Georg Polgár, úradník železničný a na hlave ťažko sa urazil. — V Kézmarku

minulého roku minulo sa 1349 hektolitrov vína, 42.225 hektolitrov špiritusu, 7691 hektolitrov všeliakých pálenečných nápojov a 1777 litrov likéru. Je to veľmi smutná štatistika. Kedy už vstúpia ľudia do seba a zanechajú tú nešťastnú diaboliskú pálenku, ktorá už bezpočetných ľudí vohnala do duševnej a telesnej biedy! Pri Štvrtku dňa 22. februára zamrznutého našli gazdu Antona Klingera. — V Kubachoch furman Simon Omlin keď z lesa drevo viezol, dostal sa pod obalený voz a tam skončil život svoj. — V obci Nagykungfalú bolo nedávno smutné veselie. Bratia Michal a Ján Tomasko smrteľne ranili v bitke svojho príbuzného Jozefa Ganca. Utočnikov už zatkli. — V Popráde dňa 2. marca chytili jedného od dávna hľadaného, už viac razy pokutovaného vreckového zlodēja a klamára v osobe 27 ročného Jána Jaczkó, pochádzajúceho z Košíc. Aj nedávno na košickom jarmaku ošudil jedného nezkúseného dedinského gazdu o 540 korún. Vydajúc sa za policajného úradníka, tie peniaze mu s tou zámetkou vyvábil, že sú to falošné a že ich musí ukázať kapitanátu. — V Levoči sídliaca Spišská úverková Sporiťelská Účastinárska Spoločnosť za minulý rok svojim účastinárom dala po 20 percentoch.

Rovnianková slovenská banka. Poľský katolícky týždenník «Pravda» píše, že následkom zbankrotovania Rovniankovej banky Poliaci v Amerike žijúci len pri newyorskej agentúre ztratil asi jeden milión korún. Tie noviny obávajú sa veľmi, že Rovnianek krk zlomil všetkým krvopotne zarobeným americkým poľským peniazom.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Budapeštiansky farár Alexander Bán na ochranu opustených katolíckych dietok dal 100 korún. — Osv. p. biskup baňskobystrický dr. Farkas Radnai na školu obce Radvány daroval 500 kor. Na ten istý cieľ obetovali baňskobystrický kanonik Ján Havrán 500 korún, baňskobystrická kapitula 100 korún, Ján Longauer farár v Libetbáňa 1000 korún, kassa baňskobystrického biskupstva 3363 korún, istý kňaz tohože biskupstva 1000, druhý kňaz 300 a farár obce 1200 korún. — Osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy na zaokrytie výdavkov II. r. kat. školy lomňanskej daroval 200 korún a na katolícku školu obce Veľký Slavkov (pod Tatrami) dal 4000 korún. Za ten obnos vystavia tam novú učebnú sieň.

Suché hrdlo. Na Huttách v Liptove istý Fuzia 33-ročný v krčme — ktorá mu bola až do jeho smrti verná — v objímaní sa s fľaškou vypustil náhlo dušu svoju. Pozor na seba pijaci,

Viac ako tisíc sobášov vo fašiangovú nedeľu. Vo Viedni sosobášili vo fašiangovú nedeľu v 76 ich katolíckych kostoloch tisíc párov. Okrem toho bolo tam v ten deň asi 260 strieborných a 10 zlatých veselí. Evanjelici tiež mali mnoho sobášov.

Smrť. Franc Fabian rožňavský, farár a kanonik po krátkej chorobe dňa 3 februára v 71. roku života svojho zomrel.

HOSPODÁRSTVO.

Škody myši v siatinách.

Takmer zo všetkých strán krajiny dochodia zprávy, že sa minulú jaseň poľné myši veľmi boly rozplienily, a že v ozimínach narobily nesmierne škody. Mladé oziminy myši miestami tak zhrýzly, že z ozimín nič nebolo vidieť a teraz je veľká otázka, či tieto siatiny toho roku vôbec donesú nejakú úrodu a či by nebolo lepšie ich na jar vyorať a na ich miesto zasieť jarinu.

Takým siatinám ale, ktoré predsa len možno zachrániť, ktoré sú nie celkom zhryzené, nasledovne možno pomáhať.

Treba obzreť horene zhryzenej siatiny a jestli sú korieňky neúplné, tak sa tej siatine nedá pomôcť. Ak ale rastlinkám korieňky nechybujú, tam ešte možno pomáhať.

Tým cieľom zavčas na jar, keď pôda trochu obšchne, ľahkou bránou pochodme po siatine, aby brána korieňky trochu potrhala a aby ich tak pohla ku rozrasteniu sa. Keď sme siatinu takto pobránili, vtedy na jedno katastrálne jutro naskutku vysejme 50 kilogramov čilskej sanitry, ktorá sa aj od najmenšieho daždika rozpustí a vniknúc do pôdy, napomôže rozkorenenie sa jednotlivých rastliniek.

Ku rozsiatiu sanitry vyberme si úplne suché počasie, ba dočkajme aj uschnutie rosy. Čilsku sanitru pred vysiatim smiešajme s pol metrickým centom suchých pilín alebo pieskom, aby sme látky na rozsievanie mali viac a aby sa rovnomernejšie dostala na zem. S rozsiatim sanitry na žiaden pád nesmieme odkladať dotiaľ, kým sa siatina začne zelenáť a rozrastať, ale máme to urobiť zavčas na jar, keď sa siatiny ešte len začínajú rozrastať.

Takýmto pokračovaním môžeme pomôcť myšami zhryzeným siatinám a ony nám dajú primeranú úrodu.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako veľkú požičku, preto aby bolo spomôženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ťarháč. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú z dáváním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeby, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcelovaní na pomoci je v každom ohlade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpovedá.

DOPIŠY.

Zo spišskej stolice.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokoctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kreštane».

Na Vyšné Lapše. — Z dopisu «Cestovateľa» v 8. čísle Kreštana čítam, že máte svojmu cieľu nesodpovedajúcu školu. Odpoveď dávajú na to: Matašovce v Liptove, ktoré sú sedemkrát menšie ako Vyšné Lapše, samy naskladali si na novú školu potrebnú summu t. j. 8000 korún. Keď títo si mohli školu za svoje a zo svojho postaviť, prečo nie aj Vy? Veď to sebe vydobývate a nie cudzím!

Liptovský remeselník.

* * *

Horniaky.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím uverejniť tieto riadky v našom miľom «Kreštane».

Dny sú už stále dlhšie a noci kratšie, bliži sa jar. S jarou ale prichádza poľná práca, bez ktorej práce nebudú koláče.

Čo že len budeme sjať? — napáda nás myšlienka, lebo sa nám minulého roka málo čo urodilo, a čo sa urodilo, to sa zväčša cez zimu aj minulo a ešte sa aj mína.

Takto musí biediť gazda na Horniakoch pod vysokými a bielymi Tatrami. Podajedni, tam kde sňah už skapal, hovoria, že myši veru nepokapaly na tom dosť chudobnom a biednom poli. No, ak je tak, to sa veru nevyplatí ani sjať to dosť ťažko usparené a slzami pokropené zrnko. No ale, čo má robiť ubiedený roľník? Jesť-piť sa chce, nahý chodiť nemôže a domáci od hladu tiež ani modliť sa nebudú. Na porcie, na vysoké obecné prirážky, o ktorých ani len to nevieme, že vlastne na čo sa vydávajú, roľník musí robiť, tleť sa až do čiernej noci a zavčas ráno, sotva sa vyspal, zas hore do tej ťažkej koňskej roboty.

Statok sa ukazuje byť drahým. Ty roľníku, tvoj lacno predávaš a draho kupuješ. A keď bys mal len za čo! Peňazi málo alebo nič, dlžoby ale, keď na ňu pomyslíš, nuž nevládzeš ani na nohách stáť. Maj sa potom dobre! Veď sa veru len i dobre máme. Ale o tom ani nehodno hovoriť, lepšie je mlčať. Lebo páni

hovia, že táto krajina je blažená. No veď my roľníci dobre vieme, pre koho je tu sila blaženosti. Pre nás veru nie. My sme tu najostatnejší v odplate, ale najprvší v robote. Na nás leží farcha: plať a zas len plať. Náš roľník by veru rád platil, keby len mal z čoho. Zo svojho nemá čo dať a z cudzieho nesmie. Tak sa my tu mávame na týchto Horniakoch.

S Bohom

A. P. roľník.

* * *

Z Oravy.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom «Kreštane».

Do Spiša Liptova-Oravy! — Osvietený pán biskup spišský v svojom 27. obožnom liste odporúča Katolícku Jednotu, čítacie Kruhy, konzumy, spolky striezlivosti atď.

Ludu môj! Pozri na pečlivosť tvojho arcipastiera, jak sa stará o teba! A ty? Ty chladný si ku Katolíckej Jednote, Tebe by sa lepšie páčila liberálna Jednota slobodomurárska Jednota. Ani nevieš, čo činiš, keď si takým chladným ku Katolíckej Jednote. Čítacie kruhy, konzumy atď. ti tiež voľakosi nevoňajú. Čo sa tak bojíš? Myslíš, že ten katolícky čítací kruh by ňa hádam pokazil? Alebo že ti jamu kope? Milsie sú ti sklepy židovské, ako kreštanské konzumy? Ani nevieš, jak veľkú pokladnicu máš v tvojom meste, v tvojej dedinke, keď tam máš svoj konsum.

Nasleduj hlas tvojho dobrého o teba starostlivého arcipastiera! Nežiada on tebe zle, len dobre. K tvojmu osuhu to ide všntko. Ten osuh pocítiš len ty — nepriatelia tvoji oslábnu, ty ale ovládneš. Tvoji potomci ňa nebudú preklínať, lež žehnať. Budú sa tiež od teba učiť k dobrému. A tak pomáhaj si človeče sám, i Pán Boh ti pomôže.

Požehnaj Vás Boh všetkých! To vám praje Váš priateľ

Katolík.

* * *

Z Trenčanskej.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom miľom «Kreštane».

Všetky liberálne noviny prepĺnené boly oslavovaním poslanca Imricha Haydina, z tej príležitosti, že interpelloval bol ministra Serényiho. Ubohý Imrich! Veru sa mu ani nensnilo, že si vydobudne toľkú slávu a chválu, a že vládou podporované noviny ovenčia jeho hlavu.

Nuž ale, čo iné majú robiť novinári, ktorí krmia

Máte bol'asti?

Trpíte na lámku, pakostnicu, rheumu, bolenie zubov a hlavy? Prechladol ste alebo sná prievanom zapríčinil ste si nejakú chorobu. Oprobujte len bol'asti ulevujúci, liečiaci, posilňujúci Fellerov Elsa-fluid. Ten je zvlášte dobr. Tucat na próbu 5 korún. Feller lekárnik Štubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhreb stol.)

sa z vládných válovov! Prečo ostal Haydin tak chýrnym človekom? Pre interpelláciu, v ktorej žiadal podporu pre núdzu trpiacich a hladujúcich Trenčanov.

Kto zná, ako sa liahnu interpellácie vládných ablegátov, ten veru neprivlastní žiadnu významnosť reči Haydinovej. Imrich totiž jedon deň to riekol ministromi Serényimu:

— Kegyelmes Uram, prosím ťa ponížene, chcem ťa interpellovať.

— V akej záležitosti? — pýtal sa minister.

— Ale, prosím ťa ponížene, tí ubohí tótočskák (Slováčkovia) trpia veľkú núdzu. Nemajú ani zemiakov, ani ovsu, ani krm pre lichvu. Vieš, kegyelmes uram, lanské dážde znivočily všetku úrodu, teraz hlad morí ubohých Trenčanov. Dovol, kegyelmes uram, abych žiadal štátnu pomoc pre hladujúcich tótočskov.

— Jól van barátom interpelluj ma.

A Haydin interpelloval. A minister slúbil pomoc. On a vláda vraj nenechajú zahynúť ubohých Slováčkov. Pošú im slamy, sena, zrna, zemiaky za ľavnú cenu a požičajú im peniaze bez úrokov.

Toto je história Haydinovej interpellácie. A výsledok? Horníci, ktorých Haydin pod ochranu vzal, neviem, či čo dostanú a keď im aj pošle vláda daakú pomoc v podobe slamy a sena, z toho sa tým bedárom veru málo ujde. Veď keby vláda pomáhala chcela biednym Slovákom, dala by im stálej práce, aby si mohli vyrobiť na ten vzdajší. Vláda musí vedieť, že medzi Hornotrenčanmi, Oravcami a Liptákmi panuje stály nedostatok. Tam by mohla vláda sýpky a sklady prepľňovať, lebo veru zem je planá a úroda vždy biedna. Taká pomoc, akú Haydin vyprostredkoval, nestojí mnoho, veď ju tí bedári vratif musia a to dosť ľahko s veľkým interesom.

Poriadnych, svedomitých, spravdivých a ľudských úradnikov nech pošle vláda na Horniaky, to viac bude hodno, ako kroz Haydina vyprostredkovaná slama a hníla brindza.

Trenčan.

Rozmary a Žarty.

Kto stvoril svet? — Povedz mi, Lacko, kto stvoril tento svet? — pýta sa učiteľ Lacka, ktorý práve uštipol svojho spolužiaka.

Lacko mlčí.

Učiteľ nazlostnene:

— Povieš naskutku, že kto?

Lacko len mlčí.

Učiteľ chytí ho za ucho:

— Ty naničhodník, či mi odpovieš na otázku, či nie?

Lacko nalakane:

— Jaj, jaj, jaj, pán učiteľ, ja, aie to už viac neurobím, nikdy...

*

Nestydatý žobrák. — Práve teraz mi hovoril jeden môj kamarát, že ste mu, milostpani, dali dvadsať halierov, keď mal len jednu nohu — hovorí žobrák.

— To je pravda.

— No tak mne dajte štyridsať halierov, lebo veď ja mám dve nohy.

*

Posba. — Pán lekár, prosím vás, dajte mi volačo proti kašlu.

— Natolko vás trápi?

— Horkýze? Lenže keď v noci prídem domov z krémy, moja stará sa na môj kašeľ vždy zobudi.

K našemu vyobrazeniu.

Odkedy ženy obliekajú nohavice, miešajú sa totiž do remesla mužov, spatrujeme ich i na takom poli verejného života, kde by sme ich najmenej hladali. Dnes už probujú sa aj ako fiškáli. Alebo snád v tomto remesle citia sa najlepšie, bo vieme, že vždy ony majú posledné slovo. Medzi fiškálmi ale kto má posledné slovo, ten obyčajne vyhrá aj pravotu. Naše vyobrazenie predstavuje nám 12 ženských fiškálov, ktoré bývajú v Paríži, kde na tisíc fiškálov padnú tri takéto ženski fiškáli a vzdajší chlieb svoj vyrábajú si opravde — jazykom.

Upozornenie. Viacrás obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdáliž je spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele jedon taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale požičky sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostredníctva môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokos Országos Földhitelintézete».

Pod menom **essencie života** známe švédske kvapky, k dostaniu sú u lekárnik Feller. Je to zvláštny prostriedok proti všetkým neduhom žalúdka. Veľmi dobre účinkuje proti nechuti k jedeniu, krčom, slabosti, napínaniu, tvrdej stolici, žltavke atď. Zahatuje tučnenie 2 flašky i s úpravou za 5 korún posiela franko dorabateľ V. Eugen Feller lekárnik, Stubica, Kostolná ul. č. 18. (Záhreb. stol.)

Odkazy redakcie.

S. F. N. F. P. býva v Taliansku: Cavaglia Italia. Unovania niet žiadneho. S Bohom.

Š. K. K. Pride budúce. List nasleduje.

Alfonsko P. Ďakujeme. Požehnaj Vás Boh.

Obchodná týždenná zpráva.V *Budapešti*, 10. marca.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tisská, nová	---	---	---	kor.	23:05—24:05
» stolnobelohradská, nová...	«	---	---	«	22:90—23:85
» peštianska, nová	---	---	---	«	23:00—23:95
« banátska, nová...	---	---	---	«	22:90—23:90
Raž prvotriedna	---	---	---	«	16:20—16:30
« druhotriedna	---	---	---	«	16:05—16:15
Jačmeň nový, prvotriedny	---	---	---	«	16:50—17:00
Ovos prvotriedny	---	---	---	«	17:50—18:00
« druhotriedny	---	---	---	«	17:10—17:40
Kukurica	---	---	---	«	11:60—12:00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18:10	17:60	17:10	16:50	16:10	15:40	14:70
č.		7	7 ¹ / ₂	8			
K.		13:90	11:90	7:20			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	---	---	---	---	kor.	9:50—9:15
« hrubé	---	---	---	---	«	9:10—9:40
Fazula veľká biela	---	---	---	---	«	20:00—21:00
Fazula strakavá	---	---	---	---	«	23:00—24:00
Šošovica čistá	---	---	---	---	«	25:00—36:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	---	---	---	---	«	5:00—5:20
« « ružové	---	---	---	---	«	5:40—5:60
« « žlté	---	---	---	---	«	6:80—7:00
Proso	---	---	---	---	«	---
Datelinové sáme, červená datelina	kor.	166:00—172:00				
« « lucerna	«	146:00—190:00				
Mak	---	---	---	---	kor.	66:00—70:00
Hrach nelúpaný, čistý	---	---	---	---	«	27:00—28:00
« lúpaný	---	---	---	---	«	46:00—55:00
Rasca (kmín)	---	---	---	---	«	68:00—---
Konopné sáme	---	---	---	---	«	22:00—23:00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	---	---	---	---	kor.	162:00—163:00
« « vidiecka	---	---	---	---	«	---
Slanina mestská 4-kusová	---	---	---	---	«	146:00—147:00
« « 3-kusová	---	---	---	---	«	150:00—151:00

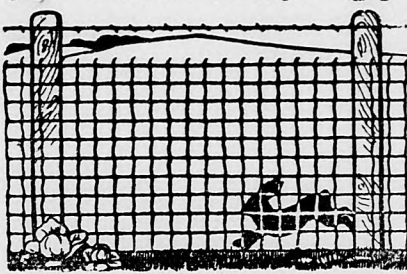
Verte**že slanovinový lieh sily**

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posiela 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

PODIVNE LACNÉ PLOTY!**Domáce dôroby!**

Zriedkavej jakosti.

Veľmi ľahko k upotrebeniu.

Nepočítané listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drótu
nedostížiteľnú zvláštnosť.Dôrob z cinkovaného drótu. — Zabarviť netreba.
Cena štvorcovho metra od 30 hal. vyššej.

K objednávaniu u vylučného dorabateľa:

Alexander Haidekker

Dielňa pletiva a plotov z drótu

Budapest, VIII., Űllői-ut 48/60. sz.

Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franko zdarma.

Najlepší český prameň k objednávaniu.**Lacne perie na postel!**

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 korúny 40 hal.; prima polbiele 2 korúny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie paperie z prs 12 K. — Pri oblednaní 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bielo alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá, 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perim 16 K; polpapie 20 K; paperie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývoz s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)**ZRIEDKA****sa vám naskytne takáto príležitosť!**

Fabrika, ktorú zničil požiar, poverila ma direktne odpredať svoj zachránený tovar, a sice mnoho tisíc krásnych ľahkých

flanellových prikrývadiel,

najnovších vzorov a v módnych farbách, ktoré majú len ledva znateľné vodové šplahy. Tieto pokrývadlá upotrebíte v každej lepšej domácnosti ku pokrývaniu postiel i osôb, — sú veľmi jemné, teplé a mocné, asi 190 cm. dlhé, 135 cm. široké. Zasielam na dobierku 3 skvo-tné, veľmi jemné flanelové pokrývadlá za **9 korún** vo všetkých módnych farbách a vzoroch; 4 kusy do hospodárstva za **10 korún**.

Každý čitateľ tohoto oznamu nech objedná v dôvere. Môžem vás uistiť, že každý bude spokojný so zásielkou.

OTTO BEKERA

c. k. finančný hlav. dozorca, u miru

v Náchode (Čechy).

Ľudovú púť do svätej zeme

s dovolením prevelebných vrchností cirkevných a predsavenstva rádu sriaďuje **P. Ferdinand Kaizer**, duchovný rádu sv. Františka a komisár svätej zeme. Odchod z Budapešte 1. augusta 1911. — Návrat 23. augusta. **Ceny:** pre 500 pútnikov: Do Jeruzalema I. trieda 425 korún. Aj do Nazareta I. trieda 505 korún. II. trieda 365 korún. Aj do Nazareta 445 korún. III. trieda 225 korún. Aj do Nazareta 305 korún. Jestli by do 1. mája prihlásilo sa menej pútnikov ako 500, ceny sa zvýšia a vtedy koštuje: I. trieda 700 korún, II. trieda 550 korún, III. trieda 450 korún. **V týchto cenách obsahuje sa:** 1. Železničná a loďná karta z Budapešte do Jeruzalema a zpatky. 2. Z Triestu do Jaffy zaopatrenie na lodi bez hehových nápojov. 3. V svätej zemi úplné zaopatrenie s vinom. 4. Výdavky za voz pr. výlete do Betlehema. 5. Výdavky za voz pri výlete do sv. Jána. 6. Výdavky v Jaffe pri opustení lode a návrate na loď. 7. Z Jaffy po Triest úplné zaopatrenie bez liehových nápojov. 8. Výdavky za prehladnutie cestovných passov. 9. Poplatok (20 korún) za navštívenie svätých miestností nachodiacich sa v rukách turkov jeruzalemských. Povinnosť k úplnému zaopatreniu trvá od Triestu po Triest. **Smer cesty:** Budapešť—Triest—Jaffa. (Tu zostúpa z lode tí, ktorí nesúčastia sa na púť do Nazareta a pod vedením duchovného z rádu sv. Františka idú do Jeruzalema, kde prehladnú sv. miesta, kým ostatní pútnici vráti sa z Nazareta) Caifa—Hora Kamejská—Nazaret (tu pobavenie sa cez tri dni, rátajúc cestovanie ta a návrat; v tomto čase kto chce na vlastné trovy môže ísť na Horu Tábor na koni alebo na somárovi) Caifa—Jaffa—Jeruzalem—Betlehem—Sv. Ján (v tomto čase kto chce na svoje trovy môže ísť do Jericha, k Jordánu a k mŕtvému moru) Jaffa—Triest—Budapešť. **Prihlasy:** Prihlásiť sa možno do 1. mája jedine u **P. Ferdinanda Kaizer** (Budapešť, II. okres, Margit-körut 23. číslo). z ktorej príležitosti popredku treba poslať 50 korún.

Od desaťročia
upotrebuje sa s mimoriadnym úspechom nie z vnútra, lež zvonku proti **lámke a pakostnici** **KRIEGNER-a** Prevyšuje všetky iné lieky proti kľaniu, lúpaniu, boleniu drieka a kostí atď. Cena malej fľašky 1 K, veľkej fľašky 2 kor. K dostaniu v každej lekárni. — Poštou každodenne rozposiela Korunná lekáreň Budapešť, Kalvin-tér

REPARATOR

Ľacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.80 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Hotové postele.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 118 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho sotoťujeme vo veľkosti dia vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobiekou. Výmena a navrátenie dovoľuje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsler, Lobes 135.** pri Pilsen (Cechy).

Do svojho Sanatoria
na očné nemoce
v Illave, Trenčianska st.

prijmem chorých na oči obojeho pohlavia. Moderné liečenie, dobré celé zaopatrenie, pečlivá opatera pod mojím dozorstvom za mierny plat.

Dr. Simon Pollacsek
hlavny lekár.

Drótené-ploty

pre vinohradníkov, dochovávateľov drúbeže, zahradníkov a ku iným cieľom. Z nižšie udaných pletenín bársktorá s dierkami asi 50 mm. z cínkovaného drótu koštuje.

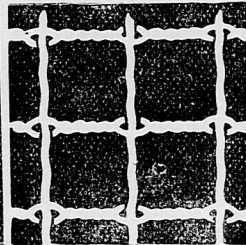
Povodná mašinová pletenina.

□-meter	
1:2 mm. hrubého drótu	55 h.
1:4 " " "	65 "
1:6 " " "	85 "
1:8 " " "	95 "
2:0 " " "	110 "
2:2 " " "	125 "
2:5 " " "	140 "
2:8 " " "	170 "
3:1 " " "	200 "
3:4 " " "	220 "

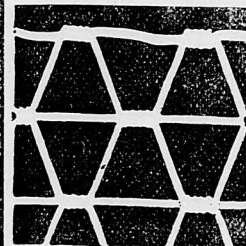
s dróťovým rámom a s nástrojmi k upevneniu potrebnými.

Hungária pletenina.

□-meter	
1:0 mm. hrubého drótu	30 h.
1:2 " " "	40 "
1:4 " " "	50 "
1:6 " " "	60 "
1:8 " " "	70 "
2:0 " " "	80 "
2:2 " " "	94 "
2:5 " " "	112 "
2:8 " " "	132 "

Delta pletenina.

□-meter	
12/14 č. hrubosti	50 h.
14/16 " " "	62 "
16/18 " " "	80 "
18/20 " " "	100 "

Stála zásoba!

Odoslanie bezodkladne!
Cínkovaný trňový drôt s duplovanými klincami 6 cm. hustý cena 1 metra 6 hal. 100 metr. 5-50 K, 1000 metr. 46 K.

Michal Stadler

fabrika na sýta, drótených pletenín a plotov
Bpest, VI./k., Váci-körut 46.
Cenník franko.

BOROLIN slanovinový lieh

Nedostiziteľný domáci

liek k vyliečeniu neduhov zapríčinených prechladnutím, ako su reuma, pakostnica, zapálenie svalov, zaby atd.

Cena:

Malá fľaška	2.— kor.
Veľká fľaška	2.50 "
Fľaška na próbu	1.20 "

Dorábaju Dr. R. Borovszky a K. Borovszky
Budapest, II., Margit-rakpart 47. K.

Všade k dostaniu.

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvreljej **Ludvika Kállai**

elektrické benzinlokomobil stroje kumlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!!! Najjednoduchjší a najdokonalejší mlatební stroj prítomnosti !!!

Bex strojníka lahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domámi slamou krytými.

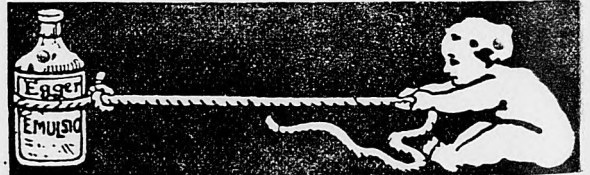
Osobyná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku sietiu atd.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Slabé dieťa tľstne
Slabé dieťa svalnatie
Slabé dieťa kostnatie
Slabé dieťa pevnie

jestli pečlivá matka, nemocou zoslabenému dieťaťu uživať dá norvegským rybacím olejom miešanú a ochrannou známku opatrenú

pravú „Egger“-Emulsiu

ktorá soslňuje kosti a prispieva ku tvoreniu svalov. Tento rybací olej následkom nedostatčného vývinu zkrpatelú deti ako aj zoslábnutú, málokrvnú, dospelú ochotne uživať, bo chuť a vôňa tohoto lieku neupominajú na rybací olej.

K dostaniu v každej lekárni.

Cena pôvodnej fľašky 2 kor.

Tri fľašky za šest korún, pri poprednom doručení peňazi posielá franko.

Nádor lekáreň, Budapest, VI., Váci-körut 17.